

ĐỀ THI GIỮA HỌC KÌ 2 – ĐỀ 12**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 12****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. Đọc hiểu (3,0 điểm)****Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:**

Xin đừng vội nghĩ cứ có học vấn, bằng cấp cao là nghiêm nhiên trở thành người có văn hoá. Trình độ tri thức văn hoá cũng mới chỉ là tiền đề. Nếu sự rèn luyện nhân cách kém thì tiềm năng hiểu biết đó sẽ tạo nên thói hợm hĩnh, khinh đời; phong cách sống càng xấu đi, càng giảm tính chất văn hoá. Trong thực tế, ta thấy không hiếm những người có học mà phong cách sống lại rất trái ngược. Họ mở miệng là văng tục, nói câu nào cũng đều có kèm từ không đẹp. Mặt vênh vênh vào vào, coi khinh hết thầy mọi người. Trò chuyện với ai thì bao giờ cũng hiểu thắng, nói lấy được, nhưng khi gặp khó khăn thì chùn bước, thoái thác trách nhiệm. Trong lúc đó, có người học hành chưa nhiều, chưa có học hàm, học vị gì nhưng khiêm tốn, lịch sự, biết điều trong giao tiếp, khéo léo và khôn ngoan trong cách ứng xử trước mọi tình huống của cuộc sống. Rõ ràng là chất văn hoá trong phong cách sống phụ thuộc nhiều vào ý thức tu dưỡng tính nết, học tập trường đời và kết quả của giáo dục gia đình.

Tất nhiên, tác động của trình độ học vấn đến sự nâng cao phong cách văn hoá của một người rất lớn. Cách suy nghĩ, cách giải quyết mâu thuẫn, sự ước mơ, kỳ vọng và sự trau dồi lý tưởng có liên quan mật thiết đến tiềm năng hiểu biết. Đa số những người có học vấn cao thường có phong cách sống đẹp. Không thể phủ nhận thực tế đó, chỉ có điều cần nhớ là trình độ học vấn và phong cách sống văn hoá không phải lúc nào cũng đi đôi với nhau.

(Trích *Học vấn và văn hoá* — Trường Giang)

Câu 1. Đoạn văn trên sử dụng phương thức biểu đạt chính nào? (0,5đ)

Câu 2. Theo tác giả, trình độ học vấn có tác động như thế nào đến phong cách văn hoá của một người? (1,0đ)

Câu 3. Đọc đoạn trích, anh/ chị hiểu yếu tố cốt lõi làm nên cốt cách văn hóa của một con người là gì? (0,5đ)

Câu 4. Theo anh/ chị, quan điểm của tác giả có phù hợp với cuộc sống hiện nay không? Vì sao?

(1,0đ)

II. Làm văn (7,0 điểm)

Cảm nhận của anh/chị về tâm trạng của nhân vật Mị trong đêm tình mùa xuân ở Hồng Ngài (*Vợ chồng A Phủ* - Tô Hoài). Từ đó hãy nhận xét về cách khám phá vẻ đẹp tâm hồn người lao động của nhà văn.

Đáp án đề 12**I. Đọc hiểu****Câu 1:**

Phương thức biểu đạt chính: Nghị luận

Câu 2: Trình độ học vấn có tác động đến phong cách văn hóa của mỗi con người:

- Tiềm năng hiểu biết, vốn tri thức sâu rộng là cơ sở hình thành lối suy nghĩ, cách ứng xử, cách giải quyết mâu thuẫn, khát vọng và lý tưởng sống của một con người.
- Trên thực tế, đa số những người có học vấn cao thường có phong cách sống đẹp.

Câu 3:

Đọc đoạn trích, có thể thấy yếu tố cốt lõi làm nên cốt cách văn hoá của một con người là: (0.5 điểm)

- Sự giáo dục của gia đình, nhà trường.
- Đặc biệt là ý thức tu dưỡng đạo đức, hoàn thiện nhân cách và không ngừng học tập từ thực tế đời sống của mỗi cá nhân.

Câu 4:

HS trình bày theo quan điểm cá nhân rõ ràng, thuyết phục dưới hình thức một đoạn văn ngắn, không mắc lỗi diễn đạt.

II. Làm văn**1. Giới thiệu chung**

- Giới thiệu về tác giả Tô Hoài; tác phẩm *Vợ chồng A Phủ*

- Dẫn dắt vấn đề

2. Cảm nhận tâm trạng nhân vật Mị trong cảnh mùa xuân ở Hồng Ngài

* Cảnh ngộ của nhân vật Mị:

- Mị là con dâu gạt nợ của nhà thống lý: cha mẹ nghèo, không trả được nợ (món nợ từ ngày cưới, lớn dần lên vì nặng lãi), Mị làm dâu gạt nợ cho cha mẹ.

- Mị chỉ biết làm những công việc mà quanh năm ngày tháng làm đi làm lại, không ngưng nghỉ: "Con trâu con ngựa nó còn có lúc đứng gãi chân nhai cỏ chứ đàn bà con gái nhà này thì làm không nghỉ tay".

- Mị sống trong một căn phòng chỉ có một ô vuông bằng bàn tay để nhìn ra ngoài cũng không thể biết được trời nắng hay mưa chỉ thấy mờ mờ, trắng trắng.

* Sự trỗi dậy của lòng ham sống và khát vọng hạnh phúc ở Mị:

+ Những yếu tố tác động đến sự hồi sinh của Mị:

- Cảnh sắc của Hồng Ngài trong những ngày xuân: "Những chiếc váy hoa đã đem phơi trên mồm đá, xòe như con bướm sặc sỡ, hoa thuốc phiện vừa nở trắng lại đổi ra màu đỏ au, đỏ thắm rồi sang màu tím man mác", "Đám trẻ đợi tết chơi quay cười ầm trên sân chơi trước nhà."

- Rượu là chất xúc tác trực tiếp để tâm hồn yêu đời, khát sống của Mị trỗi dậy. "Mị đã lấy hũ rượu uống ừng ực từng bát một". Mị vừa như uống cho hả giận vừa như uống, như nuốt hận. Hơi men đã diu tâm hồn Mị theo tiếng sáo.

- Trong đoạn diễn tả tâm trạng hồi sinh của Mị, tiếng sáo có một vai trò đặc biệt quan trọng: "Mị nghe tiếng sáo vọng lại, thiết tha, bồi hồi. Mị ngồi nhắm thắm

bài hát của người đang thổi". "Ngày trước Mị thổi sáo giỏi... Mị uốn chiếc lá trên môi, thổi lá cũng hay như thổi sáo", "Tai Mị vang tiếng gọi bạn đầu làng", "mà tiếng sáo gọi bạn yêu vẫn lửng lơ bay ngoài đường", "Mị vẫn nghe tiếng sáo đưa Mị đi theo những cuộc chơi, những đám chơi", "trong đầu Mị rập rờn tiếng sáo"...

*** Diễn biến tâm trạng Mị trong đêm tình mùa xuân:**

- Dấu hiệu đầu tiên của việc sống lại đó là Mị nhớ lại quá khứ, nhớ về hạnh phúc ngắn ngủi trong cuộc đời tuổi trẻ của mình và niềm ham sống trở lại: "Mị còn phơi phới trở lại, lòng đột nhiên vui sướng như những đêm đến ngày trước". "Mị còn trẻ lắm. Mị vẫn còn trẻ lắm. Mị muốn đi chơi". Mị đã ý thức được tình cảnh đau xót của mình: "Nếu có nắm lá ngón trong tay Mị sẽ ăn cho chết"...

- Từ những sôi sục trong tâm tư đã dẫn Mị tới hành động "lấy ống mỡ xắn một miếng bỏ thêm vào đĩa dầu". Mị muốn thắp lên ánh sáng cho căn phòng bấy lâu chỉ là bóng tối. Mị muốn thắp lên ánh sáng cho cuộc đời tăm tối của mình.

- Hành động này đẩy tới hành động tiếp: Mị "quần tóc lại, với tay lấy cái váy hoa vắt ở phía trong vách".

- Mị đang chuẩn bị sắm sửa để đi chơi nhưng rồi bị A Sử cấm, hấn nhấn tâm trí đứng Mị vào cột nhà, Mị vẫn đang ru mình trong đêm xuân. Tiếng ngựa ngoài kia làm cho Mị tỉnh giấc, nàng đã trở lại với hiện tại đau khổ cả về thể xác lẫn tinh thần.

– Khái quát nghệ thuật:

+ Bút pháp hiện thực sắc sảo, nghệ thuật phân tích tâm lý tinh tế, Tô Hoài đã xây dựng thành công nhân vật Mị.

+ Có áp bức, có đấu tranh; Mị chính là điển hình sinh động cho sức sống tiềm tàng, sức vươn lên mạnh mẽ của con người từ trong hoàn cảnh tăm tối hướng tới ánh sáng của nhân phẩm và tự do.

3. Kết bài

- Khái quát và mở rộng vấn đề

Loigiaihay.com